

Tarpukario modernizmas

Pamokos tema: Tarpukario Vilniaus architektūra.

Klausimas: Ką miesto pastatai gali papasakoti apie savo laikmetį?

Temos BUP: Istorija – Naujasis laikas (1918 m. – dabartis),

Istorija – Tarpukario Europa,

Dailė – Sociokultūrinė aplinka.

Tikslas: Ištirti Vilniaus tarpukario architektūros objektus, išanalizuoti jų architektūrinės ypatybės, palyginti jas su šiuolaikinės architektūros pavyzdžiais ir sukurti argumentuotą išvadą apie architektūros kaitą bei tęstinumą.

Uždaviniai:

1. Susipažinti su Vilniaus tarpukario architektūros objektais ir jų istoriniu kontekstu.
2. Išanalizuoti tarpukario architektūrai būdingas architektūrinės detales ir stilistinius bruožus.
3. Palyginti tarpukario ir šiuolaikinės architektūros pastatų ypatybes.
4. Sukurti ir pagrįsti išvadas apie architektūros pokyčius, išsaugotas vertybes ir šiuolaikinių sprendimų privalumus.

Kompetencijos: Pažinimo, komunikavimo, skaitmeninė, kultūrinė, kūrybiškumo, pilietiškumo.

Priemonės: Mobilieji telefonai fotografavimui ir informacijos klausymui, interneto prieiga, maršruto medžiaga, klausimyno lapai arba skaitmeninė anketa, rašymo priemonės.

Vertinimas: Formuojamasis.

Metodai: Aplinkos analizė, stebėjimas, informacijos analizė, diskusija, refleksija.

Vieta: Suvalkų g. 4, Vilnius

Klasės: 9–12.

Veiklos: Mokiniai dalyvauja ekskursijoje pagal „Neakivaizdinio Vilniaus“ maršrutą „[Tarpukario modernizmas](#)“, klausosi pasakojimų apie objektų istoriją ir architektūrinius sprendimus. Jie stebi pastatus, fotografuoja architektūrinės detales ir fiksuoja svarbiausius pastebėjimus. Ekskursijos metu mokiniai taip pat analizuoja netoliese esančius XXI amžiaus pastatus, atkreipdami dėmesį į jų stilių, formas ir medžiagas. Po ekskursijos mokiniai atsako į klausimyno klausimus, diskutuoja apie tarpukario ir šiuolaikinės architektūros panašumus bei skirtumus, o pamokos pabaigoje reflektuoja savo mokymosi patirtį.

Įtrauktis: SUP mokiniams suteikiama papildoma mokytojo pagalba. Esant poreikiui, leidžiama dirbti poroje su stipresniu mokiniu. Užduotys gali būti diferencijuojamos mažinant stebimų objektų skaičių arba pateikiant konkrečius kriterijus, į kuriuos reikia atkreipti dėmesį.

PAMOKOS PLANAS

ĮVADAS (20 min):

Mokytojas pristato pamokos temą, tikslą ir veiklas. Trumpai aptaria tarpukario Lietuvos architektūros laikotarpį, paaiškina, kokių architektūrinių detalių ir bruožų mokiniai turėtų ieškoti ekskursijos metu.

Mokytojas supažindina su maršrutu, saugaus elgesio taisyklėmis ir stebėjimo užduotimis.

Mokytojas inicijuoja trumpą diskusiją. Užduoda klausimus: „Kaip manote, kuo skiriasi senesni ir naujesni miesto pastatai?“, „Kokias architektūrines detales dažniausiai pastebite miesto aplinkoje?“.

MOKYMOŠI VEIKLOS (90 min):

Mokiniai keliauja maršrutu „[Tarpukario modernizmas](#)“. Prie kiekvieno objekto susipažįsta su pateikiama informacija apie pastato istoriją, paskirtį ir architektūrinius sprendimus.

Mokytojas skatina atkreipti dėmesį į fasadų kompoziciją, formas, ornamentus, langų išdėstymą, naudojamas medžiagas ir kitus architektūrinius elementus. Mokiniai fotografuoja pastebėtas detales ir kaupia vizualinę medžiagą.

Ekskursijos metu mokiniai stebi ir netoliese esančius XXI amžiaus pastatus. Jie lygina jų išvaizdą su tarpukario architektūros objektais, atkreipia dėmesį į medžiagas, formas, funkcionalumą ir estetinius sprendimus.

Baigus maršrutą, mokiniai individualiai arba poromis atsako į trumpą klausimyną. Klausimai skirti patikrinti žinias apie aplankytus objektus, jų istoriją ir architektūrines ypatybes.

Mokytojas organizuoja diskusiją. Mokiniai aptaria, kokius tarpukario architektūros bruožus pastebėjo dažniausiai, kuo jie skiriasi nuo šiuolaikinių pastatų ir kokie architektūriniai sprendimai jiems pasirodė vertingiausi.

APIBENDRINIMAS IR REFLEKSIJA (25 min):

Mokytojas kartu su mokiniais apibendrina svarbiausius ekskursijos metu aptartus objektus ir jų architektūrines ypatybes. Aptariamos pagrindinės tarpukario ir šiuolaikinės architektūros panašumų bei skirtumų tendencijos.

Mokiniai pasidalija savo įžvalgomis ir pateikia argumentuotą nuomonę apie tai, ką šiuolaikinė architektūra išsaugojo iš ankstesnių laikotarpių, kokių savybių neteko ir kokius sprendimus šiandien taiko sėkmingiau.

Mokytojas pateikia refleksijos klausimus: „Kokį įdomiausią pastatą šiandien pamačiau ir kodėl?“, „Kokią naują architektūros detalę išmokau atpažinti?“, „Kuo tarpukario architektūra skiriasi nuo šiuolaikinės?“, „Kokias idėjas iš tarpukario architektūros būtų verta taikyti šiandien?“, „Ką naujo sužinojau apie Vilniaus miestą?“.